

Heinz Grill

Orientácia a stanovenie cieľa „Jogy z Čistoty Duše“

Exoterický základ práce

Neautorizovaný preklad

Obsah

Orientácia a stanovenie cieľa „Jogy z Čistoty Duše“	3
Usporiadanie vedomia sa odráža vnútorné v človeku a navonok v spravovaní zriadenia	13
O problematike hierarchie a o poslušnosti	18
Inšpiratívne zdroje na ceste duchovného školenia	20
O antropolozofii Rudolfa Steinera	
O „Joge z čistoty duše“	
O syntéze jogy <i>Śrī Anrobinda</i>	
Odporičaná literatúra ku konkrétnym študijným úlohám	
Stupňovité začlenenie sa a sebaurčenie človeka hľadajúceho duchovnú individuáciu	23

Orientácia a stanovenie cieľa

"Jogy z Čistoty Duše"

Exoterické pracovné osnovy

Pojem "exoterický" opisuje podľa zvyčajnej definície náboženskú bázu, ktorá je určená pre všetkých ľudí a všeobecne pre verejnosť. Toto je pojem, ktorý opisuje prirodzenú diaľku. Istý protiklad tu teraz predstavuje pojem "ezoterický", ktorý sa používa pre určitú náboženskú disciplínu, ktorá má platnosť len pre istý okruh pripravených ľudí. To je cesta zasvätenia do úplne inej formy skutočnosti.

Pojem "ezoterický" nadobudol v posledných desaťročiach veľmi mnohoraký prefrámy význam a bol do obvyklého všeobecného života vnesený pestrou paletou metód, cvičení, hnutí, rituálov, obvyčají a techník takým spôsobom, ktorý protirečí podstate iniciátorského života. Pojmom "ezoterický" nie je v nasledujúcich popisoch mieneny prefrámy význam, ale skutočne klasická forma zasvätenia do skusenosti a myšlienok duchovných svetov. V disciplíne jogy je však vykonané veľmi zreteľné rozdelenie medzi podielmi, ktoré sú exoterické, a tými, ktoré majú ezoterický charakter.

Celkom všeobecne a kvôli jednoduchosť sa na začiatku dá povedať, že tie originálne písomnosti, ktoré pochádzajú z "Jogy z Čistoty Duše", majú ezoterický a tým iniciátorský charakter, zatiaľ čo všetky z nej utvorené formy výuky a cesty približovania a zaobrerania sa majú typicky exoterickú bázu v ich stvárnení. Výuka tejto jogy preto neobsahuje žiadne obzvlášť tajuplné a mystické elementy, ale prirodzený pedagogický a vedecký základný tón.

3

Originálne spisy, v ktorých je opísaná joga, sú meditatívnymi písomnosťami a nedajú sa poňť súčasnou vedeckou analýzou, pretože opisujú väčšinou inú a vyššiu skutočnosť. Táto vyššia skutočnosť sa stáva zrozumiteľnejšou len prostredníctvom pomalého približovania sa za rozvíjania celostnej a duchom naplnenej logiky. Celkom iná náročnosť textov, ktoré v sebe tvoria ucelené vedenie myšlienok, však neznamená, že by kvôli tomu boli nesprávnyimi alebo dokonca iracionálnymi; len sa im ešte nedá porozumieť v rámci súčasných vedeckých ciest s ich intelektuálne-analytickou metódou.

Čitateľ si iste práve preto musí položiť otázku, aký zmysel teda majú písomnosti s takýmto nevedeckým a neanalytickým charakterom. Malý príklad objasní tento význam. Vo výkladoch sú opísané zážitky duše a je rôzne poukazované na existenciu mystéria duše. V spôsobe podania, akým sú opísané, spočíva celkom iný zmysel. Obvykle je konvencionálne vnímanie viazané úplne na zmysly a ich výlev z tela navonok k rôznym objektom. Tento smer pohybu zmyslov umožňuje tú známu vedeckú metódu, ktorá prináša schopnosť posúdenia zodpovedajúcou mierou podľa schopnosti analýzy a po nej nasledujúcim konečnom uzávere. V písomnostiach "Jogy z Čistoty Duše" sa však smer a ucielenie myslenia obracia a zamierava od vonkajšieho k vnútornému, vychádzajúc pri tom od objektu a smerujúc k osobnému vedomiu. V popisoch prebýva atmosféra duchovného videnia, zodpovedajúceho duši slobodnej od tela. Toto je inou realitou, ktorá sa blíží stupňom čistoty v nebeských regiónoch a tým hľadá na pozemské dianie onou logikou, ktorá je obvykle slobodná až po smrť. Kto študuje písomnosti jogy, ten sa pripravuje pre nadpozemské večné zákony života. Vedecký pohľad našej modernej kultúry vychádza zo zmyslového vnímania a prebádateľnej skutočnosti. Spôsob duchovného videnia však vychádza zo skutočnosti kozmického a večného vedomia.

4

do ktorého sa duša začlení úplne až po smrti. Táto posmrtná ríša podľa inému zmyslu pre skutočnosť a inému smeru v pohybe myslenia ako ho zažíva tunajšie konvencionálne chápanie a vnímanie.

Exotenzká učebná báza celkom cielene oddeluje vedecké základy, ktoré zodpovedajú celkom zákonitostiam kultúry v jej dobe, pedagogike, pochopiteľnému opisu a názornej výuke od písomností, poznání a náuk, ktoré vzhľadajú z inej skutočnosti a tým obnášajú tajuplnú, iniciátorskú a nepolapiteľne pôsobiacu energiu.

Nadradený pojem "Joga z Čistoty Duše" však nehlása nové náboženské hnutie, novú jogu s alternatívnymi cvičeniami a merčkami alebo spolk veriacich, ktorý sa riadi podľa istého kréda alebo sa upriamuje na zideologizovaný svet budúcnosti, ale toto označenie chce oveľa viac opísať priamo v slove tú vnútornú cvičebnú disciplínu, ktorá vyvstáva z rozlišujúceho porozumenia rôznych súvislostí medzi telom a dušou. Z tohto rozlišujúceho náhľadu nie je fyzické telo primárnym ťažiskom, z ktorého vychádzajú začína vývoj k vyšším poznaniam a rovinám vedomia, ale vedomie je tým, čo je tréňované prostredníctvom vhodných ladení, myšlienok a cvičebného spôsobu pre vyššiu úroveň, a ktoré sa napokon cez telo, reč, gesta a úkony vyjadruje diaľavou, krásou alebo múdrosťou. Joga prízvukuje umeleckú a estetickú bytosťnú stránku a upriamuje sa so všetkými svojimi cvičeniami skôr k rozvíniu takzvaných duševných síl, menovite myslenie, cítenie a vôľa, ktorých kapacita sa tým rozširuje, zjemňuje a duchovnom presvetľuje. Ak sú sily duše oslovené primárne a nie telo je transportným prostriedkom pre zdokonalenie sa, tak je to v joge bezprostredným výrazom vývoja a učenia sa. Toto

5

primárne prízvukovanie duševnosti, hájenie a uctievanie duchovnej skutočnosti a rozvíjanie duševných síl je príznačným pre "Jogu z Čistoty Duše".

Tento cvičebný impulz sa podstatne líši od mystickej esisy a tých foriem jogy, ktoré sú zhmúť do zväčša nejasných pojmov "Hatha-joga" a "Kundalini-joga". Celkom jednoducho povedané, bez odborne-terminologického začlenenía, chce "Joga z Čistoty Duše" posilňovať viac duchovné súčasti v globálnej bytosti človeka. Duchovné, a tým aj novo sa individualizujúce súčasti, sa na vývojovej ceste majú pozdvihnúť stále viac do zrejšej, pevnejšej a zároveň aj zjednotenej osobnosti, takže telo so svojou dominanciou, so svojimi strachmi a ťažkosťami ustupuje a vedomie preberá svetlo zindividualizovaného a zároveň Nekonečného.

Joga sa neupriamuje na určitú skupinu ľudí, ktorí chcú zvládnuť istú vysokú náročnosť, ale sa dá uplatniť vo všetkých skupinách, cestách, povolaniach a vývojových disciplinách. Táto disciplína však nie je vhodná pre tých, ktorí popierajú sebazdokonaľovanie ako vývojovú nutnosť a vlastnú ja-identita im nikdy nie je otáznou. Svojím na vedomie všeobecne hygienicky pôsobiacim charakterom nie je novým náboženským hnutím alebo prichradkou v rámci mnohorakých ponúk jogových cvičení. Avšak je predsa len vhodné podotknúť, že táto cesta priameho tréningu duševných síl pripadá súčasnej kultúre a náboženskému duchu súčasnej doby skôr cudzo, a tým aj nepochopiteľne a ťažko. Z tohoto dôvodu je táto joga, keď sa na to pozrieme zvonku, ešte málo uchopená a uplatnená v skutkoch.

Dôležitým predpokladom pre započatie jogovej aktivity - a je jedno či ide skôr o jej jednoduchý spôsob v kultúrnych strediskách, alebo skôr o odborné školenie s inšpiratívnymi písomnosťami, ako to prebieha v Bad Hártingu - je zrovnané pole

6

čistých a sentimentálnych podmienok. Čisté podmienky sú ako cesta bez rýh a jarkov. Tak ako sa vozidlo môže pohybovať ľahšie po zrovnannej ceste, takisto sa vie aj individuálne hľadajúci so svojim vnímaním a pocitom ľahšie zorientovať v rámci čistých základných podmienok a základných motívov. Miera slobodnej, a pre vývoj k dispozícii stojacej vôle, individuálna prirodzenosť psychiky a podľa možnosti bdelá prítomnosť rozumu, sú podporované prostredníctvom veľkolepých prebývajúcich pomerov učebného poľa. Joga vidí ako svoj zámer vyčýrenie si cieľa čistoty vedomia, ktorého vývoj by však nemal prebiehať na úkor individuálnej slobody, ale rozvíjať by sa malo na duchovne-vedeckej rovine za pravého a diaľneho náhľadu.

Celkom všeobecne povedané je cieľom jogy úplná sloboda. Táto sloboda, o ktorej je reč, by však veľmi ľahko mohla nadobudnúť mylnú formu a získať význam psychickej vitality s extatickým cínením života, alebo by mohla byť utajenou ja-identitou, ktorá je založená výlučne na intelektuálnom mertku hodnôt a na porovnávaní vedomostí. Joga však nehladá tieto vonkajšie formy a pocity slobodného zážitku, ale slobodu v takzvanom Ja, v joge nazývanom ako najvyšší *puruša*, v *manas* - v myslení, v *buddhi* - v cínení a v *atman* - vo vôle. Tá sloboda, ktorá na ceste vzniká a má dominovať na konci, má úpne inú silu svetla, ako tá ktorá prebýva na začiatku. Cvičiaci zostáva v úkonoch svojho života, v práci a povinnostiach stále rovnaký, a možno zostane udomáčený vo svojich zvyklostiach a nemení svoj život podľa alternatívnych zásad, ktoré nesú východný alebo svetonázorový prívuk. Cvičiaci iba zosilnie a spevnie vo svojom duševnom živote, ktorý mu umožní väčšiu slobodu vo vonkajšom stretnutí. Cvičiaci je aj voči sebe samému slobodnejší a môže skôr rozpoznať matierne starosti, strachy a závislosti ako relatívne udatlosti bytia. Sloboda vznikajúca na vývojovom chodníku preto nepochádza z vonkajšej prirodzenosti, ale sa zakladá na pohyblivosti a dynamike

7

myslenia, cínenia a vôle, ktoré sa stávajú objektívnymi nástrojmi duše a sú preniknuté a obohatené svetlami duchom. Nové a väčšie vedomie sa pripojí k tomu doterajšiemu. Duša sa rozdieluje ponad obvyklé geneticke hranice do väčšej kapacity. Tak stojí na začiatku ten človek, ktorý je zrodený v *karne* alebo v mäse, a na konci zas omea, ktorý je zrodený v duchu alebo v *puruásoví*. Cesta však kvôli jej zdaru musí byť od začiatku až do konca zrovaná veľmi čistými podmienkami a kroky po nej sú nesené slobodnými rozhodnutiami.

Nakoľko má táto individuálna sloboda centrálny význam pre rozvoj duševných síl v *manas*, *buddhi* a *atma*, tak je obzvlášť starostlivo zohľadňovaná v osobnom stretnutí sa s učiteľom a v celkovej systematickej seminára, učebného systému alebo inštitúcie. Ak by pretrvávali skupinové nátlaky, dotieravosť, psychologické atekty na podvedomie, moralizujúce prostriedky alebo organizačné dominance, tak by istým spôsobom obmedzili slobodu ľudskej duše. Tak ako je cieľom jogy, že človek svojím uskutočnením nevyžaruje v mästej a osobnej veľkosti, tak je aj organizmus pre spirituálne semináre usporiadaný tak, aby sa so svojim mocným telom nepostavil pred duchovný zdroj. Okolie, ktoré je zriadené okolo spirituálnej osobnosti, jej diela a jej výžarovania, umožňuje svojím exteričným základným postojom presvetlenú transparentnosť, a tým podporuje slobodu a možnosti pre tvorbu vedomia individuálne hľadajúceho mnohorakým spôsobom.

V modernej kultúre preniknutej psychológiou zrejme nájdeme známú analógiu, že učiteľ môže svojím interesantom a žiakom dožiť iba takú mieru individuálneho priestoru vedomia, a tým individuálnej slobody, ktorú si vydobí on sám u seba. V čom spočíva oprávnenie pre výuku takzvanej pravdy? Učiteľ jogy nemôže vyučovať slobodu, ktorá všeobecne platí ako absolútna skutočnosť, pretože by

8

veľkou mierou vyučoval predsa iba jeden dôležitý aspekt celosti, ktorý má za určitých okolností istome svoju plnosť, avšak za iných predpokladov neplatí. Krátky príklad objasní situáciu slobodného a voľného vyučovania v porovnaní s poviazaným a úzkym zaobchádzaním s pojmom výuky: Joga spravidla zastáva vegetariánsky spôsob života ako príspevok pre uskutočnenie ideálu, v ktorom sa ľudská prirodzenosť odovzdáva nenásilnému začleneniu sa do tvorstva a vyrstha sa zabýjaním zvierat. Škola by teraz mohla omylom vyučovať vegetariánstvo ako nutný predpoklad, rovnajúci sa dogme a hlásať ho ako samostatnú pravdu. Tento učebný pokyn je však takmer donucujúci a znie ako predpis alebo má moralizujúci charakter a vedomie skôr uväzňuje. Z tohoto dôvodu učiteľ jogy nevyučuje žiadne dogmy a naliehavo-nútiace predstavy, ale oveľa viac objasní pozadie v súvislosti s ľudským bytím a ľudským vývojom. Po nadvížení istého podujatia preto zúčujemcoví zostane ponechaná jeho samostatná slobodná voľba pre rozhodnutie sa, či sa stane vegetariánom, alebo nie. Tým, že poslucháč obdrží do široka poňatú interpretáciu a v kontexte zachované opísanie, tak potom získava náhľad na mnohé pravdy, ktoré za rôznych predpokladov nadobúdajú svoju primeranú plnosť, avšak v rámci celkového vzťahného poľa vykazujú vždy iba relatívnu plnosť.

Napríek tomu, že "Joga z Čistoty Duše" nie je pevne ukotvenou cirkvou, náboženskou inštitúciou, rehoľou alebo isým združením organizácií, potrebuje pre uskutočnenie svojich ideí rôzne vzdelávacie strediská. Tieto zariadenia sú však celkom slobodné zariadenia - akým je napríklad nadácia v Bad Haringu - a dajú sa prirovnať k telu majúceemu rôzne menšie telá. Každé telo utvára v sebe vlastnú jednotku s vlastnou individuálnou zodpovednosťou, ktorá sa však v štruktúre domu opäť začleňuje do jedného celku. Ku spirituálnemu semináru patrí napríklad teleso organizovania, ktoré disponuje nutným administratívnym usporiadaním, vykonáva

poradenstvo a pozýva. Ďalej je pre seminár potrebná fungujúca budova, ktorá poskytovaním ubytovania a stravy utvára vhodný rámec k výuke. Napokon tvorí centrálnu činnosť seminára priame vyučovanie a vzdelávanie, opäť ako vlastné telo majúce rôzne údy, ktoré pozostávajú z rôznych foriem, akými sú napríklad: vedenie jogového cvičenia a rozhovorov. V exotericom zameraní rôznych úloh je teraz podľa tohoto rozčlenenia na jednotlivé oblasti zodpovedností vykonané celkom ucielené veľké rozdelenie medzi administratívnou oblasťou, učebnou oblasťou a cvičebným spôsobom smerujúcim k zdroju spirituality. Toto rozdelenie je ako číriaci organizmus, ktorý odlišuje svetlo od tmy alebo neuchopiteľné od všetkého uchopiteľného. Spiritualita však nie je vlastným telom v budúce celku. Zadanie pokynov pre cvičenie koncentrácie, alebo pre estetické svätenie spadajú do zmanifestovanej alebo uchopiteľnej dimenzie a v rámci organizmu tel učebného systému sú odlišené od spirituality.

Potom však ešte raz vyvstáva esenciálna otázka týkajúca sa podstaty spirituality, dôstojnosti jej tajuplného charakteru, jej skrytého života a lokalizácie jej stanoviska v systéme. Táto otázka vyvstáva predovšetkým preto, lebo výuka cvičení, meditácií a učebných pokynov neobdržala predikát "spiritualita", ale je iba stavebnou zložkou istého seminára. Kde sa nachádza mystérium spirituality?

Spiritualita je v "Joge z Čistoty Duše" nesená celkom zo zdroja jej zakladateľa. Je osobná. Nevzťahuje sa absolútne iba na osobu a tiež nie na fyzickosť osoby. Napríklad sa vyjadruje prostredníctvom ducha v písomnostiach, ktoré sú - ako bolo spomenuté - meditačnými písomnosťami a vyžadujú si dlhšie zahľadanie sa. Ďalej sa vyjadruje v obrázkoch ásan, avšak nie je perfekciou ásan. Rozosieva sa do srdc všetkých tých, ktorí kráčajú v osobnej forme k originálnym textom jogy a hlľadajú

osobné stretnutie. Z týchto dôvodov žije tiež čiastočne aj v srdciach tých, ktorí pôsobia v jednom z organizačných tímov seminára a kráčajú ku zdroju. Napriek tomu je však práca na rôznych poliach - či už sú skôr administratívne, alebo pedagogické - rozdielna od vnútorných, hlbokých a neuchopiteľných regiónov personálneho bytia.

Svetlo svieti na rôzne jednotlivé telá, avšak tieto jednotlivé telá, ktoré splňajú funkciu praktických stavebných zložiek, majú predsa len inú tuhosť a zloženie ako svetlo. Svetlo svieti pre všetkých a je nepominuteľné, zatiaľ čo telá počas vývoja nadobúdajú rôzny rozsah. Svetlo je však aj slobodou, je nekonečné a nezmanifestované a každému je k dispozícii rovnou mierou. Keď by teraz však kvôli nesprávnej identifikácii došlo k zámene, ktorá by hneď pripustila nárok zmanifestovaného na sebavedomie, tak by tento nárok nútil prirodzený poriadok a vzal by slobodu individua do väzby. Tieto nároky, ktoré predstavujú nárokovanie si na pravdu, uvádzajú svetlo a vnášajú ho do nešťastného zmanifestovania, ktoré kradne duchovnú slobodu a vedie k obalamúteniu vnímania. Takto, keď sa zahľadíme porovnávať, funguje väčšina náboženských systémov, jogových zariadení a spirituálnych centier, v tomto presunutí slobodnej dimenzie svetla, ktoré sa vyjadruje v myslení dokonalšej vedomosti súčasnej duchovnosti, ktoré je však kvôli omylu inštitucionálneho uchopenia zobrahané do väznenia a upadá do používania pre svetskú identifikáciu. O predídenie tomuto omylu sa snaží exoterický stavebnicový systém so svojimi veľmi jasne rozdelenými jednotlivými oblasťami zodpovednosti.

"Jogu z Čistoty Duše" sprievádzajú povedľa vlastných publikácií diela od *Šri Aurobinda* a Rudolfa Steinera. Podľa ich významu ich považujeme za zdrojové

11

písomnosti alebo za inšpiratívne písomnosti. V slovách sa vyjadruje duša a duch, ktoré svojou hojnosťou a celkom inakšou skutočnosťou vynímajú slovo z obvyklej intelektuality alebo emocionality a približujú vnem alebo obrasnú predstavu duchovnej pravdy, ktorá je nazývaná odborným pojmom "imaginácia". Skutočne nesprávnym by bol naozaj konečný uzáver alebo logika, ak by niekto povedal: "Mám na to iný názor ako *Šri Aurobindo*." Tým by zamienil konvenčné myslenie za spirituálne myslenie a použil posudzovacie merítko, ktoré nezodpovedá inšpiratívnej písomnosti. Vidieť zo správneho pohľadu je naučenie sa porozumeniu spirituálnych zdrojových písomností možné iba intenzívnou prácou a konkrétnym spôsobom, tým že sa priblížime mysleniu v zmysle autora prebádaním a ozrejmnením výsosti myšlienky. Cesta štúdia je ťažká, aktívna a vyžaduje schopnosť opustiť vlastné stanovisko v myslení a za najvyššej koncentrácie vniknúť do myšlienok autorových. Účebné kroky majú objektívny charakter.

Spiritualita sa zakladá na myslení, ktoré podlieha mimotelesnej dimenzii a začleňuje sa do úplne iného nadzmyslového poľa vnímania. Ak je tento druh myslenia premiešaný s konvenčným a na orgány viazaným myslením, tak nastáva skrytá väzba, ktorá sa prejavuje klamným vnímaním voči skutočnostiam. Výsledok tohoto klamu vedie k imitáciám voči učiteľovi, k hierarchickým hrám vo viere a k symbiózam so svätosťou, k tajným útekom zo sveta za nekonkrétnych predstáv vychádzajúcich z príání a kritických návalov svätuškárenia za zväčša viac-menej výrazného sebazrieknutia sa. Žiak sa obzvláštnou mierou prikláňa buď k citovému vžitiu sa do spirituality, alebo k intelektuálnemu dšpuovaniu, ktoré zaujíma miesto skutočnosti zodpovedajúceho, rozlišujúceho videnia subtlých, avšak predsa len veľkých protikladov.

12

Spiritualita s její myšlienkami a sálajúcimi vnemami je vždy akoby tichým ohnom, ktorý sa vo svojej transcendencii nedá ulapiť horiacimi faktami vlastných prianí, pocitov a myšlienok. Je svetom, ktorý nie je z tohoto sveta, avšak svojimi naplnenými slovami a vyžarováním v ňom môže slúžiť ako príklad pre uctievanie a uznanie.

Vyučovanie jogy s rôznymi telesnými, dychovými a duševnými cvičeniami sa prirodzeným spôsobom pohybuje vo svojich konkrétnych informáciách, obrazoch a zadaniach pokynov pre vykonanie. Perfekcia, ktorú v tejto oblasti docielime, podľa aktuálnym pomerom a ambíciám učiteľa. V "Joge z Čistoty Duše" sa všeobecne očakáva veľmi vysoká kvalita. Interpretácia cvičenia alebo aj nadmieru presná inštrukcia pre meditáciu však ešte nie je spirituálnou disciplínou. Spiritualita jogového vyučovania nesmie byť preto zamieňaná za slová, perfektnú inštrukciu, pedagogický jemnosť, alebo za energetizujúce mantry, pretože by potom musela byť viazaná na výkon vonkajšieho človeka. Spiritualita je pocitom úctivej dôstojnosti z vnútornej čistoty a z tichého vzťahu k duchu. Perfektnosť v technike, vykonanie a inštrukcia je pocitom úcty vonkajšieho postoja. Vyučovanie jogy môže byť preto veľmi spirituálne, keď vyučujúci učiteľ vyvinie hlboký vzťah, poznanie a vnímanie duchovných zdrojov. Spiritualita je však veľmi tichým príspevkom, ktorý nažíva skôr v duši jednotlivca a celkom sa vymyká slovám a interpretáciám.

Ako vyzerať vyučovanie jogy v zmysle tohoto takzvaného exoterickeho usporiadania výuky? Jednou z prvých a dôležitých zásad je, že vo všeobecnom kurze záujemcovi nenanucujeme duchovné myšlienky, ktoré si nepraje. Väčšina záujemcov o jogu spája s účasťou na kurze pomenej spirituálnu nápnú ako cieľ, no oveľa viac vyhladáva jednoduchý pocit harmónie v tele. Dnes vyzerať vyučovanie v

rôznych vzdelávacích strediskách problematicky kvôli tomu, lebo pribráním pracovnej knihy nadobúda príslušnosť sústreďujúcu sa na osobu. Vo verejných vzdelávacích zariadeniach je kvôli tomu táto forma jogy možná iba v prvých krokoch prirodzeného zaobrerania sa s telom, dýchaním a mentálnymi cvičeniami. Celá učebná činnosť však neprebícha podľa psychologických hodnôt a telesných skúseností, ale vyhladáva živé zaobreranie sa ako v zmysle abstraktno-pojmovom tak aj v zmysle praktického vnímania cvičení a z nich resultujúcich výsledkov. Ohľadom tak rôznorodo vyučovaných uvoľňovacích metód v joge by k vykonaniu nemala dospieť iba metóda ale aj základné zásady uvoľneného tela a jeho zákonitosti by mali byť náplňou témy. Učiteľ pritom dbá na rozvinutie čo možno najviac súvislého myslenia, ktoré nezostane stáť hneď po prvej definícii, ale zohľadní rôzne komponenty a vyhladáva zhladnutie celistvej ľudskej bytosti. Táto výuka jogy sa však vyhyba nadmerným teoretickým diskusiam a ďalej sa distancuje od citového a myštieckého zážitku. Ťažiskom je tréning duševných síl, ktorých súhra by mala spevniť a tým podporiť zdravie a jasnosť vedomia. A tak vyučovanie nie je moralizujúce, nie je viazané na osobu, nie je závislé od konfesii, a tým je vhodné pre každého. Vzdelávacím strediskám je však možné ponúknuť spirituálnu ako dobrovoľný príspevok, tým že sa poukáže na knižný titul akým je napríklad "Harmónia v dýchaní". Kniha však vo verejných zariadeniach nie je nutnou pracovnou bázou. Verejné kurzy jogy vo vzdelávacích zariadeniach sa neviažu na osobu.

Inak je tomu u seminárov, ktoré sa konajú za bezprostrednej prítomnosti spirituálneho učiteľa a zakladateľa. Predpoklady, podmienky a poriadkové pravidlá nadobúdajú pre ochranu pracovného ovzdušia skôr úlohu prípravy na seminár. Isté učebnice a účasť na právnych informáciách podujatiach sú predpokladom pre

lahšie započítate práce. Organizácia a prípravné informácie sú však považované za celkom konkrétnu a praktickú pracovnú oblasť, ktorá je aj vedy, keď funguje ako priamy sprostredkovateľ k spirituálnemu učiteľovi, vlastným a prípravným sociálnym podnikom. Ak by sa do administratívnej časti seminára potajomky zakrádali nátoky na pravdu, tak by sa u vonkajších záujemcov mohli dostať veľmi nepríjemné sprievodné javy. Administratívna činnosť spojená s tajným nárokováním si na duchovnú pravdu by napríklad telefonicky sa informujúcemu záujemcovi o istý seminár nedožičila slobodnej voľnosti. Prípadne by sa kvóli naivite mohlo stať, že počas telefonátu bolo vyslovené nevecné zvelebovanie. Toto by však pôsobilo rušiac a na priebeh seminára by to malo harajúci vplyv, ak by sa do telefonátu primiešala lapajúca bytosť, ktorá volajúceho neinformuje o veciach seminára, ale sa ho snaží získať pre seminár a v ňom sprítoľnení spiritualitu. Táto podstata by už počas telefonátu zväzovala volajúceho. Volajúci by neobdržal primerané informácie a vo svojej mentalite by bol ovplyvnený zásahom do podstaty spočívajúcej vo vnútri. Administratíva v zmysle "Jogy z Čistoty Duše" si kvóli tomu zadáva úlohu pre zaručenie vecnej kvality neutrálneho a opisného informovania.

Vysoká náročnosť vecnosti, jasnej predstavy a nepresvedčujúcej, ale opisujúcej informácie a sprostredkovacej činnosti, napomáha všetkým účastníkom nájsť prirodzené začlenenie sa a podporuje príjemnú atmosféru podujatia. Organizmus exotického základného poriadku nesie veľmi konkrétny a čistý motív, ktorý je na jednej strane transparentný pre vyššiu skutočnosť a na strane druhej pôsobí sprostredkujúca a objasňujúca. Duchovný zdroj je v "Joge z Čistoty Duše" istým spôsobom celkom pasívny. Nepoučuje, nemoralizuje, nenasadí sa niekoho získať, ale poukazuje, ponúka sa a každému dožičí takou mierou, akou on voči inej

15

skutočnosti vychádza v ústrety. Duchovný zdroj však nie je podnikom, ktorý by organizoval podujatia a svojich zamestnancov vysielal do sveta ako svoju predĺženú ruku. Ak by spiritualita bola takouto, tak by bola vlastným svetským centrom. Exotická administratíva predstavuje, opisuje, sprostredkúva, a tým utvára prirodzený most od duchovnej roviny ku svetu. Týmto je otvorená ako most do oboch smerov a to nahor a nadol. Je však tiež podnikom, ktorý plánuje finančný rozpočet pre spravovanie a chod zariadenia a kvóli ochrane všetkých zachováva prirodzený domový poriadok, ktorého sa nemôže zriecť. Administratíva v "Joge z Čistoty Duše" je vlastným sociálnym orgánom, ktorý sa spravuje sám a nezávisle od spirituality.

Exotické základné usporiadanie vzdelávacieho podujatia vôbec neprípúšťa tie pocity, ktoré by sa tajnými vpdámi chceli zmocniť duše. Tieto konkrétne pomery sú veľmi dôležité, pretože cvičením jogy vyhladáva mnoho osôb lepší zdravotný pocit alebo upevnenie si svojej vlastnej hodnoty alebo celkom všeobecne, psychologický pocit harmónie medzi telom, dušou a duchom. Zázitky však vo svojom dianí väčšinou vedú do veľmi ťažko identifikovateľných citových energií, ktoré môžu vedomie tísnuť do neželaného smeru. Temer nikto nie je dnes schopný rozlíšiť organicko-psychologický pocit od spirituálneho zázitku. Stav telesnej harmónie a vystupňované energetické nabíjanie sa prostredníctvom cvičenia alebo meditácie je dnes hodnotené mylne ako spirituálny zázitok, ba niekedy dokonca aj ako zázitok Boha. "Joga z Čistoty Duše" zaobchádza veľmi opatrne s týmito zázitkami, ktoré sa zakladajú na citeľných atektoch a do učebného komplexu ich radšej nevpúšťa. Toto má na skúsenostiach sa zakladajúce pozadie: Ak prostredníctvom cvičenia alebo určitých meditácií niekto získa zázitok, tak sa rád prikloni k identifikácii so zázitkom, pozdvíhne si svoji pocit sebahodnoty a prípadne sa cíti, ako sa vraví, "na

16

nebesiach" alebo "v milosti" alebo ako "vyvolený"; prinajmenšom sa cíti predsa len kúsok nad zemou a nad všetkými druhými. Aký následok majú tieto zážitky, ktoré môžu mať veľmi rozdielny ráz, pričom však spočívajú skoro vždy na organickej stimulácii, pre ďalší budúci život? Keď tieto zážitky preskúname, tak vo väčšine prípadov zistíme veľa charakteristicky spoločného. To, čím je v tele životná sila (odborná terminológia: éterické telo), pulzujúci, centrifugálny a neustály dynamický princíp energie, sa odpuťava z ukorvenia v tele a levituje príliš vysoko nahor alebo von z tela. Následkom je povznesený pocit a zároveň aj oslabenie, pričom to posledné zostáva zväčša nezbadané a počas nasledujúceho dlhšieho obdobia spôsobí mnoho porúch stupňujúcich sa až do stavov vyčerpanosti a choroby.

Nepriznivé odpuťanie sa životných síl vedie následne takmer vždy k nekonečným ťžbam po nebesiach, ktoré však predstavujú len podvedomé hľadanie útulia a istoty. Ide tu naozaj o pokúšenie, ktoré dnes vstupuje do vnútra človeka s mnohými všelijakými, na orgány sa viažúcimi zážitkami a život neorganizuje naozaj v tele, ale ho vyníma z obvyklej pevnosti. Tie osoby, ktoré podľahnú tomuto pokúšeniu, vyvíjajú sa na svojej ceste celkom podvedome rodinné a partnerské konflikty. Cítia, že im rodina naďalej nerozumie a presúvajú svoju pozornosť dosť príliško smerom k spirituálnej skupinovej príslušnosti alebo k známostiam na spirituálnej ceste. Účebný komplex v exoterickej forme pôsobí proti týmto pokúšeniam veľmi preventívne, aj keď sa im celkom zabrániť nedá. Semináre, ktoré sú organizované vo vecnom a jasnom vzťahu a na dlhšie obdobie neumožňujú skupinovú príslušnosť, spirituálny zdroj, ktorý vo svete nestojí ako vlastná strana, ale slúži len možnosti inšpirovania sa, učiteľ, ktorý vo svojej funkcii sprostredkúva iba cvičenia pre jasné formovanie vedomia a nevšma si neprimerané konzumujúce zážitky.

môžu podstatnou mierou prispieť k pravému formovaniu duše. Exoterické začlenenie sa a oddelenie spirituálneho zdroja od všetkého technického spríevodného pozadia, predchádza preventívne pokúšeniam, ktoré vznikajú prostredníctvom falošnej identifikácie a z pocitov skupinovej príslušnosti.

Tento exoterický učebný komplex je svojou celkovou konštitúciou, ideou a praxou novo vyvinutý. V oblasti jogy a kresťansko-náboženských zariadení sa vyskytuje len veľmi zriedka. V katolíckej cirkvi žije, alebo by prinajmenšom prostredníctvom takzvanej sukcesie mala žiť, iná skutočnosť, prostredníctvom kňazského vysvätenia, ktoré zaručuje úradnú moc a silu pre sakramentálne a spirituálne zastupujúce vykonávanie úradu. Darovanie sakramentov má v katolíckej cirkvi preto až do dnešného dňa skôr pomyselný, avšak takto mienený mystický charakter a v rámci transsubstanciácie si na pomoc priberá viac-menej magické sily. V jogových zariadeniach sú taktiež prenášané vnútorné energie od učiteľa na následníka, ktorý ich zas prenáša na žiakov. Zároveň nadobúdajú mnohé cvičenia ezoterický charakter, nakoľko prízvuikujú psychologický výsledok v pocitovom zážitku a nesnažia sa o primárne posilnenie síl duše. Väčšinou majú meditatívne a jogové cvičenia aj energeticko-nabíjač a z časti mystický charakter. Pojmy "mystická" a "ezoterika" je treba v hovorovej reči a teologických osnovách od seba rozlišovať. Pre toto popísanie exoterického hlavného systému však majú oba smery, mystická cesta kresťanstva a ezoterické cesty jogy, spoločný vnútorný charakter: Pohybujú sa temer vždy v skrytých regiónoch vrstiev vedomia a v presunoch vo vedomí. Učítelia, ktorí vynuťujú isté kroky a súčasť z "Jogy z Čistoty Duše", pracujú celkom podľa vlastných, individuálnych poznání. Nie sú zástupcami spirituálneho zdroja, nie sú funkcionármi istého systému, ktorý poslúcha najvyššie riadielstvo a funguje ako predĺžená vyššia vôľa. Oveľa skôr sú to osoby, ktoré sa

školiť na ceste posilnenia sŕl duše a podľa svojich možností nadobudnuté vedomosti odovzdávajú ďalej skôr rozprávajúcim alebo opisujúcim spôsobom ako predmet na pozorovanie.

Vyučovanie je všeobecne skôr názorné a opisujúce, skôr znázorňujúce a poukazuje. Ak si to účastníci želajú, upriami sa pohľad za pozorového postoja a v konkrétnom vedomí na spirituálny zdroj a inšpirácie, ktoré sú príbraté pre ďalšie spirituálne obohatenie vyučovania ako meditácia. Učiteľ však žiakom vysvetlí rozdielnosť v myslení, prevládajúcim u spirituálneho zdroja a v konvencionálnom, vedeckom myslení. Týmto jasným pokynom nastáva ďalšie skonkrétňenie pozorovania a súčasne protipostavenie, vedúce k osobnému obohateniu. Prostredníctvom učiteľových pokynov vo vyučovaní vznikajú dôležité a spevňujúce pôsobiace dojmy pre rozlišovanie rôznych druhov energií. Predĺžte sa tým priskôrému "vžitú sa" do spirituálneho zdroja alebo dokonca predstieranému zliatu sa s ním.

Exoterický systém v štruktúre seminára prežívajú účastníci ako veľmi prijemný, oslobodzujúci a očisťujúci. Pomiektorí však, a to sú prevažne tí, ktorí už hneď od začiatku prizvukujú svoje "zažité Boha" a dávajú očividne najavo pocity svojho "osvietenia" alebo "omilostenia", majú po niekoľko dní problémy s prijatím tohoto celého tu. Skúsenosti ukázali, že exoterický poriadok pôsobí na ľudskú prirodzenosť usporiadávajúce a očisťujúce. Poriadok pôsobí predovšetkým spevňujúce na individuálnu štruktúru a na silu vedomia. Názorné vyučovanie sa dá prirovnať k horolezcovi, ktorý sa musí najskôr dlhší čas zahradieť na vrch a premyslieť si postup a trasu pre výstup, teda ešte pred tým, než sa chopí skál svojimi rukami. Niektorí by mohli zastávať mienku, že exoterické vyučovanie nikdy nevtkročí do

skutočnej praxe a preto vyzereá ako horolezec, ktorý na svoj ideál hľadá zo stoličkovo-opieracej-perspektívy. Táto mienka však nie je správna, nakoľko v "Joge z Čistoty Duše" sú cvičenia a štúdijné kroky vykonávané priamo v praxi. Rozdielom je iba oveľa obšírnejšie individuálne stanovisko, ktoré zostáva uchované ako celostný prehľad od jedného *jak* jednému *ty*. A tak vstupuje záujemca do cvičebného spôsobu iba potiaľ, pokým je schopný zachovať si zhládajúci nadhľad a prirodzené porozumenie. Jogu-cvičiaci nehľadá ako horolezec prielom v skalnej stene pre dosiahnutie vyúžitého vrcholu istého veľkého pocitu, ale hľadá oveľa viac objektívne zažité rôznych stavov vlastnej duše a jej súvisu s telom a aj s eventuuálne k cvičeniu príbranou inšpiráciou.

Týmto spôsobom sa cvičiaci blížii veľmi obšírnym zaobieraním sa a utváraním si rozlišovacej schopnosti k duchovnému zdroju, ktorý počas svojho vývoja zažíva v protipostavení voči svojmu ja. Je to jedno väčšie Ja, ktoré stojí zoci-voči menšiemu ja. V "Joge z Čistoty Duše" prebieha duchovná individuácia, počas ktorej nastáva postupné približovanie sa a zaobranie sa s neznámou a cudzou skutočnosťou. Nie je to mystický chodník a tiež sa nedá označiť ako moderný a typický ezoterický chodník. Je to chodník, ktorý sa zakladá na budujúcej sile náhľadu a vedomia.

Myslieňky, týkajúce sa opísaného základného poriadku exoterického vyučovania, vznikli prostredníctvom praktických skúseností a prostredníctvom duchovného bádania za poznáním. Neopisujú len poriadkový systém v pozemskosti a systém sociálneho náboženstva, ale vydávajú obraz z nadzmyslovej skutočnosti, ktorý existuje v harmónii a analógii k ľudskému bytiu. Cieľom jogy nie je, ako sa o to všeobecne usilujú rôzne školy, vyhlasnite individuality a nadídenie zážitku kozmickej jednoty s jej mlkvyvm pokojom, ale stať sa vedomým v myslení, cítení a

koniec koncov v identite konania, vyjavujúcej sa duchovnej skutočnosti, ktorá prekráča aj metafyzický svet. Myslenie a cítenie nezhasínajú v asketickom mlčaní a život sa neotáha do ústrania kláštornej samoty. Myslenie je vychovávané na stále väčší a užitočnejší duchovný nástroj, ktorý sa zlučuje s kozmicko-tvorivými myšlienkami. Pocity zostávajú prirodzené a integratívne, avšak získavajú tiež zúšľachenie a z duchovna rozvinutú kreativitu, ktorá z nich robí tvorivý pocit pravdivosti. Cieľ všetkého úsilia vedie k syntéze ducha vo svete, ktorá sa vyjadruje v človeku a jeho individuácii, ktorá prebieha stupňovitou premenou.

Usporiadanie vedomia sa odráža vnútorné v človeku a navonok v spravovaní zriadenia

Celá organizácia exoterickeho systému sa rozvíja pri duchovnom pozorovaní vnútrotelesných štruktúr vedomia. Vonkajšia práca je v určitej miere priamym zrkadlovým obrazom vnútorného porozumenia náboženského usporiadania a stavu vedomia. Právě poznanie vonkajších štruktúr a vzájomných vzťahov ku sebe navzájom a medzi sebou dáva znovu záchytný bod o vnútornom nasmerovaní duševného života k tomu, čo nazývame Bohom. Systematické členenie odborných oblastí v jednotlivých oblastiach individuácie nevedie k hierarchickým vzťahom a tiež nie ku komunite uzavretej do seba, oveľa viac vedie ku jasnému určaniu kompetencií a k racionálnemu individuálnemu usporiadaniu oblastí úloh. Úlohy, čo aj sú rozličného charakteru a rozsahu, sú nesené spoločnou ideou: je to uskutočnenie a pomalé vytvorenie hlbokých imaginácií a inšpirácií v rámci plánneho odborného postoja a sociálneho usporiadania, tým môže svietiť transcendentné svetlo ducha a ďalej týmto svetlom môže byť dosadené praktické obohatenie a preniknutie životných postojov. Cieľom celej práce je syntéza ducha, vedomia, života a hmoty.

Pozorujeme skôr technicky celý vnútrotelesný organizmus ľudského bytia. Najvyšším článkom ľudského bytia je to, čo tak celkom bežne voláme „ja“. Toto Ja, ako najvyšší článok, nie je pri presnejšom pozorovaní psychologickým komponentom, alebo metafyzickou skutočnosťou, je to oveľa viac čisté zjavenie a čistá transcendencia, ktorá sa vymyká všetkým jemnomotným uchopeniam a etickým hodnotovým merítkam. Ako transcendentná skutočnosť nie je zakorenená v tele, ani v hrubomotnom, ani v jemnomotnom. A predsa len je vo svojom

mysteriu nasmerované na telo a napína ho jedinečnosťou, tajomstvom najvyššieho, tým, čo je duch, a čo ľudí robí ponad zvieraciu ríšu samostatnými občasmi sebazodpovednosti a sebauvedomenia.

Ďalej disponuje ľudské individuum samostatným článkom bytosti, a to je vedomie, nositeľ poznania, uvedomovania, pociťovania a akcií a reakcií. Toto vedomie je už svojou základnou konfiguráciou úplne iné ako transcendentné a tajuplné Ja tým, že má pohyb usmernený zvnútra navonok a zvonku dovnútra. Vo vedomí sa nachádzajú najrozličnejšie pohyby, plynutia, premeny, učebné kroky. Raz sa menia obsahy vedomia tým, že sa zvnútra von rozčlenia a raz prúdia prostredníctvom náhľadov a učebných krokov z vonku do vnútra. Vedomie je grandióznym nositeľom učenia sa a vyučovania.

Jedinečnosťou vedomia je spojitosť v dualite, ktorá existuje predovšetkým vo veľkých svetových polaritách radosti a žiaľu. Zatiaľ čo Ja je ešte úplne slobodné, čisté a nedotknuté, vedomie je ponímané ako určitý druh dotyku, alebo lepšie povedané pohybu, ktorý by neustále v hre rastu a vznikania mohol nadobudnúť nekonečnú šíravu. Vedomie by rado rástlo a čo najviac sa rozširovalo. A preto je tým, čo možno v náboženstve nazvať ako pokušenie.

Oba ďalšie články sa javia na prvý pohľad veľmi konkrétne ľahko pochopiteľné, a tým takmer samozrejmé. Sú však vo svojej jedinečnosti omnoho ťažšie zaktisiteľné, ako predtým menované. To sú takzvaný život, (éterické telo), tryskajúci princíp odstredivých energií a ďalej fyzické telo s jeho viditeľnou podobou. Oba tieto články existujú jednako iba z jednoduchoho dôvodu, že ľudská

bytosť disponuje s Ja a s vedomím. Z tohto dôvodu pozoruje ľudské vnímanie životné vzťahy a fyzické podmienky.

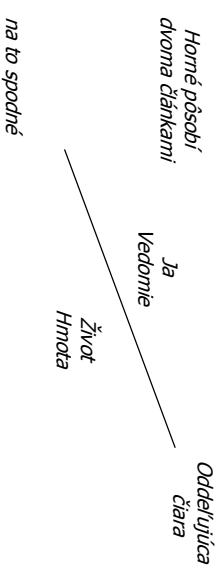
Pri duchovnom vývoji sa pozornosť nasmeruje na najvyšší článok bytosti, na Ja, alebo na Sebo, *paraman*, ako sa nazýva v sanskrite. Toto Ja je však veľkolepým a predsa stále nedosiadnutelným mysteriom, ktorému môžu byť priradené rôzne sväté mená, ale predsa sa vymyká každej možnosti uchopenia. Je to pravda, láska, alebo jedinečnosť. Je univerzálne a bezčasové. Pozornosť a pocity dety, rozpoznavajúce myslienky a velebenie, upriamujú sa na toto Najvyššie, ktoré je vo všeobecnosti pomenované pojmom „Boh“. Keď si pri výkladoch položíme otázku, kto toto Ja môže naozaj pre seba vlastniť, tak dostaneme jasne odpoveď: Najvyššie mysterium je dané a existuje vo svojej vlastnej vyvolenej milosti, slobodne od všetkých uchopení, požiadaviek mocenských hier a privlasňovaní.

Keďže je táto večná jedinečnosť najvyššieho Ja úplne slobodná a slobodnou ostane, predsavzala si „Joga z Čistoty Duše“ úlohu, vo svojich výrazových formách a vyjaveniach uctievať Ho, Jemu slúžiť a ako najvyšší cieľ Ho raz spoznať. Disciplína duchovných cvičení smeruje preto celkom cieleno určitý čas na aktívne štúdium všetkých písomností, v ktorých Ja dospieva najzrejmejšie ku vyjadreniu. To sú zmienené písomnosti, ktoré všetky musia pochádzať z autentických a originality autorov, inak by boli plagiatmi, alebo mediálnymi sprostredkovaniami, a tak by v nich nebola prírodná skúsenosť zjavenia a lásky Ja.

Keď bude toto štúdium absolвованé podľa návodov a prídŕžajúc sa pravých rozlišovacích zákonitostí, rozvinie sa základná duševná konfigurácia diaľavý vo vedomí a zväčšujúce sa posilnenie duševných síl, menovite myslenia, cítenia a

vôle. Ašpirant sa učí na tejto ceste celkom novým dimenziám skúseností, poznávaním konkrétnych myšlienkových obsahov, ktoré obohata jeho svet vnímania, a ktoré k nemu prichádzajú ako nová potrava pre život a pre sily života. Celkom neobvykle budú skúsenosť prežívané tieto nové udalosti, keď bude štúdiom sprevádzať osobná úctivosť alebo uctievanie a kroky budú sprevádzané pozornosťou a bdlosťou. Tým ale aj tajuplný skrytý život vôle nadobudne posilnenie vonkajšieho usporiadania, rozvinie sa schopnosť objektívneho pozorovania a nazerania. Ašpirant smeruje svoju pozornosť na celkom odlišný svet myšlienok, ktorý v tejto forme a logike v ňom ešte neexistuje. Nemôže ich preto jednoducho prijať, konzumovať, alebo sa s nimi slepo spájať, avšak musí ich ako najskôr cudzie tajomstvo raz spoznať a potom sa ich následne učiť v ich originálnom skrytom zmysle. Toto školenie myslenia, čistenia a vôle vedie k tichému posilneniu Ja v jeho transcendentnej skutočnosti. Toto posilnenie Ja sa však u ľudí nedostavuje doteravo alebo úplne absolútne, je to oveľa viac schopnosť ďalších objektívnych pozorovaní, ktoré tvoria vlastný život, ako aj naproti tomu život druhých. Táto schopnosť objektívnych pozorovaní vedie ku skutočnej slobode a k pocitu môcť odložiť istoty. Popri viacerých rozličných aspektoch slobodného bytia Ja poskytuje však tiež ozdravujúcu jasnosť, že ašpirant už nevidí choroby, nešťastia a smrť ako ohrozujúce a absolútne, ale ako relatívne. Rozvoj Ja je predsa len veľmi tichým vývojom, ktorý prístupí neviditeľne pri týchto učebných krokoch. Keď sa tento vývoj bytosťných článkov znázorní schématicky, obdrží objasnenie pomocou nasledujúcej skice:

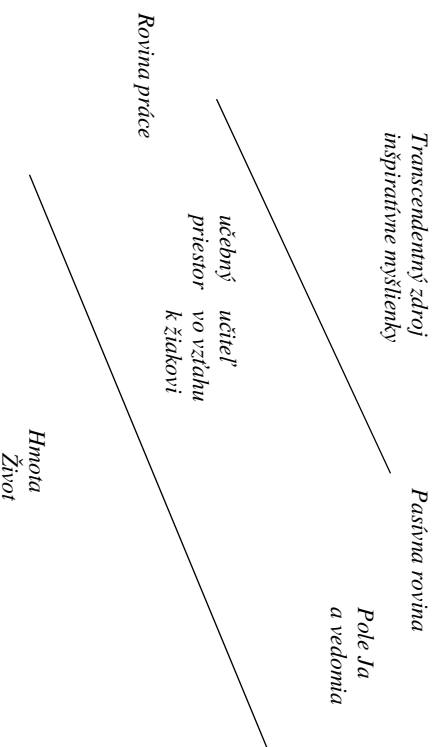
25

Štrava a jedinečnosť vedú cez vedome aktívne kroky k pretváraniu síl života a ako následok tohto prenikania sa rozvíja prirodzená harmonia, zdravie a krása v tele. Zvláštnosťou pri tomto vývoji je to, že človek obdrží príliv z tvorivého sveta myšlienok a pri tom jeho celá telesná organizácia, ktorá sa utvára vo fyzickom a éterickom tele, usporiada sa podľa princípov krásy a zdravia. Nové životné sily dospievajú ku zrodenu a ozdravujú doterajšie bytie.

Keď sa tento vývoj prenesie na výstavbu výuky, preukáže sa táto prostredníctvom veľmi veľkej šírky a usporiadanosť osobnosti, ktorá na nej pracuje. Disponuje tak isto usporiadaným rozdelením, sova nechá vystúpiť skrytú bytosť žiadostivosti a individuálnym požiadavkám. Schématicky to vyzerať takto:

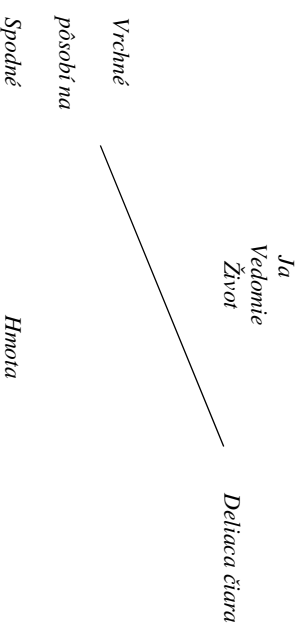
26

Rovina účinkov

Život sa preorganizuje prostredníctvom vedomej práce v celkom konkrétnych krokoch, čo môže pôsobiť v estetických oblastiach celkového zjavu až do fyzickej telesnosti. Predpokladom je, že ezoterická rovina inšpiratívneho zdroja nie je takým článkom, kde žiak alebo ustanovený učiteľ prostredníctvom svojich potrieb by mohol mať emocionálne alebo intelektuálne požiadavky. Z tohto základu vyplýva horná oddeľujúca čiara. Spodná oddeľujúca čiara vyplýva ďalej z toho, že fyzické telo, ako aj životné sily sa musia ponechať na pokoji od všetkých techník, vplyvov, manipulácií a stimulácií. Práca si vyžaduje vždy na úrovni vedomia to, že sa vedomie privedie v konkrétne vytvorených myšlienkach a v bláženom pociťovaní do vzťahu do hora a do doľa. V joge sa preto telesnými cvičeniami neskuša s primárnym zreteľom organická alebo energetická stimulácia, v meditácii sa nepraktizuje prežívanie sa mimo seba v známutom tichu. Životné sily a fyzické telo s jeho dedičnosťou budú raz odovzdané také, aké sú.

Malé prirovnanie má ako doplnujúci príklad ukázať, ako pravidla pri rôznych mystických cestách vnorenia sa. tieto konkrétne roviny vzťahov sa stávajú stále ťažšími: v mystickej meditačnej praxi sa spravidla privedie vedomie do mlčania, alebo sa spári so špeciálnym ezoterickým alebo duchovným obsahom, ktorým sa dospjeje k pocitu jednoty bytia. Tento pocit jednotného bytia dospjeje však najviac na ešte prvej rovine, takže dochádza príľahko k pomínuteľnému vyhasnutiu celého konkrétneho vedomia identity a postavenia vo svetle. Je to pocit úsilia, určitý druh sebaoprežívania mimo seba v inej skutočnosti, s ktorou sa celá pocitová identita zlučí a pomýlené, i keď viac pocitové naladenie sa prejaví ako príjemná harmónia. Toto sebaoprežívanie mimo seba ide až k zaťaženiu bdelého a rozpoznavajúceho vedomia, ako aj k zaťaženiu schopnosti vychádzať v úplnej prítomnosti voči ezoterickej skutočnosti alebo voči skutočnosti iného druhu. Pri tomto procese sa životné procesy vyzdvihnú z fyzického tela a zmiešajú sa s inými energiami, ktoré majú ťažko identifikovateľný charakter. Schématicky vyzzerá tento postup takto:

Keď je život vyzdvihnutý z fyzického tela, vyvstanú spociatku hlavne veľmi extatické pocity, ktoré napriek tomu poukazujú na začínajúce oslabenie a vedú k prenným komplikáciám. V odbornej reči sa hovorí o „falošnom éterickom oddelení“. Keď prevláda tento druh duchovného cvičenia, najrýchlejšie vyvstanú u žiakov pokročilé zážitky, vyvstane súčasne jedinečné zakryté vedomia závojom, ktoré priáša všeobecne žalostnú a nekonkrétnu atmosféru. Účastníci kurzu cítia rýchly pokrok a identifikujú sa s éterom vytrhnutým z tela, čo však dušu buď oddiali ďaleko od Zeme, alebo včlení temnotu do stavu duševných síl. Transcendencia Ja sa zamení za astrálne pociťovanie. Vo vnútri organizácie a usporiadania sa nedá zastaviť hra identifikácie s takzvanou „pravdou“ a človek narazí pri návštevne podujatí na samých „mystickov“, „osvietených“, alebo „zasvätených“. Určite bude zrejme pri tomto presnom znázornení, že tieto zjavy ako vo vonkajšku tak aj vo vnútrajšku pre ovplyvnených a esteticky cítiacich ľudí zvesujú veľmi typické vyžarovanie.

Projekty školenia sú preto od základov v dôsledku týchto pozorovaní nasmerované na exoterický podklad. „Joga z Čistoty Duše“ speje tak k pravému učeniu duše vo vnútri tela, ako aj k správne sociálnemu a pedagogickému usporiadaniu vo vonkajšku učebného podujatia.

O problematike hierarchie a poslušnosti

Poslušnosť platí už od pradávna za kardinálnu cnosť. V náboženských systémoch zaujíma a zaujíma táto cnosť veľmi dôležitú úlohu, a to ako vo východných, tak aj v západných tradíciách. V exoterickom systéme jogy a jej učebnom komplexe neexistujú vôbec hierarchické štruktúry, ktoré by vyžadovali nutnosť osobného zaviazania sa k poslušnosti. Cnosť sa vzťahuje viac na duchovno-mentálny základný postoj, ktorý dospieva skôr k neseniu vlastnej individuality v jednote.

V minulosti existoval veľmi priamy a prísny vzťah medzi majstrom a žiakom. V orientálnej joge sa traduje zasvätenie gurunom, čo sa javí pre našu kultúru veľmi divne a cudzo a často sa to kritizuje veľmi negatívny argumentami. Guru v Indii je považovaný za stelenú podobizňu Boha, za pravdu v pozemskej forme. Je pre žiaka absolútnom a zástupcom nedotknuteľného Ja. Tak žiak videl a vidí, čiastočne až do dnešných dní, vo svojom gurunovi svoje vlastné Ja a cieľ svojich snažení. Úplné a bezpodmienečné podriadenie sa gurunovi bolo v jogových systémoch vyžadované kvôli duchovnému úspechu a kvôli obei.

Na Západe zaujala miesto gunna inštitúcia cirkvi, ktorá predstavuje síce sekularizovanú, avšak pre všetkých ako nutnosť platnú pravdu Ducha Svätého. Ba aj po druhom vatikánskom koncile cirkve ešte stále zaujíma rolu prinášateľa blaženosti a podotýka, že bez zotrvania v nej, vykúpenie nie je možné. Poslušnosť má preto v cirkvi platnosť ako kardinálna cnosť.

Ako to vyzerá v „Joge z Čistoty Duše“? Učebný komplex pozostáva z mnohých jednotlivých telies, ktoré individuálnym spôsobom nesú zodpovednosť za svoju

prácu: niet riadietľa, niet kontrolného systému, revízorov, niet prvých a druhých, žiadaných poverencov, žiadaných kňazov, žiadaných zasvätencov. Každý má vo svojej pozícii svoje vlastné plinomocenstvo. Ďalej niet ani gurma alebo podobnej funkcie, ktorá by hierarchicky vplývala na druhých. Z toho dôvodu odpadajú tak obvyklé kultové činnosti, uctievacie rituály, zbožňovania a poklony. Duchovný učiteľ pôsobí len vo svojej funkcii, vo svojej odbornej oblasti, a ňou je podpora vo vyučovaní a meditácii pre hlbšie poznanie, duchovných vŕňadov, rozvoji umeleckého, estetického a duchovného vnímania, inštrukciáží pre korektúry a ukázkyy rozličných cvičení, oživenie tvorivých možností pomocou koncentrácie a zvýšenej vnímavosti a energetický rozvoj vnútorných substancií duše. Duchovný učiteľ nie je však guruum, ktorý by ľudským spôsobom a v osobnej forme vyžadoval podriadenosť svojich žiakov, a tiež nie je ani riaditeľom učebného komplexu, v ktorom by pre seba vyžadoval zamestnancov a služobníctvo. Aj keď veľa žiakov prejavuje lásku k svojmu učiteľovi, táto láska nemá ohraničený a uchopujúci charakter, ale skôr je výrazom pozdvihnutého vnútorného stavu duše, ktorý vzniká súčasne ako odpoveď na skrytú dimenziu ducha a nelíži sa od univerzálneho svitu milosti.

Žiak venuje učiteľovi prirodzenú pozornosť a prirodzený rešpekt, ak vo svojej duši má vyvinutú, vnútornú avšak ticho sa prejavujúcu úctivosť voči duchu. Pozornosť je počas vzájomnej spolupráce a komunikovania cenená ako podstatný posoj a cnosť. Povinnosť poslúšnosti sa však nevyžaduje od žiaka na ceste stále rastúceho vedomia, ani čo sa sŕkromného živoja týka a taktiež nie ohľadom povinnosti študovania. Žiak nevstupuje jogovým štúdiom do nijakého rádu, v ktorom by sa mohol vypracovať hierarchicky dohora k vyšším poziciám, alebo do ktorého by musel záväzne vstúpiť kvôli možnosti zúčastnenia sa.

Pomery vo vzťahoch, ktoré v učebných podujatiach alebo v študijných kurzoch existujú dlhšiu dobu, neobmedzujú individualitu hŕľadajúceho. Stav vedomia u orientálnych jogínov bol tak veľmi odlišný, že úplne zrieknutie sa Ja predsa len nevedlo k zrieknutiu sa individuality vo vnútri. Bolo to viac vonkajšie a svetské usúpenie, ktoré vyžadoval majster od žiaka, aby mohol žiť väčšiu čistosť a neobmedzené vyvýčenie si cieľa k meditácii. Ak by sa dnes žiak úplne podriadil učebnému systému alebo učiteľovi, tak by bolo nebezpečie zámenny medzi vnútornými a vonkajšími štruktúrami osobnosti iste tak veľké, že by žiak celkom stratil svoju individualitu a tvorivú silu. V „Joge z Čistoty Duše“ je preto cnosť poslúšnosti prenesená na individualnú vývojovú cestu, a tým je celkom vyňatá z vonkajších systémovo orientovaných hierarchií. Cieľom jogyy tiež nie je, ako to bývalo v minulosti, útek zo sveta, ale vedomé usporiadané a presvetlené vstupenie do javov fyzickej skutočnosti. Individualita nie je v joge sekulárnou alebo globálnou jednotou, ktorá by bola deŕinovaná formami ľudského prejavu a rozdielnosťami. Ak by individualnú prirodzenosť človeka popisovali len vonkajšie kritériá podľa viditeľných čŕť osobnosti a jej svojrážnosti, tak by bol človek iba samostatným zjavom ako entita v tvorstve len v rámci fyzického stelesnenia. Človek je však vo svojej celkovej bytosti fyzickým, kozmickým a najvyšším jedinečným tvorom, ktorý prekvitá v nekonečnom procese nastávania k duchu a práve z toho nevyčerpateľného nastávania k duchu si uchováva svoju individualitu. Z toho dôvodu žiak na ceste jogyy nevychádza z pasívneho vykúpenia Ježíšom Kristom, nehŕľadá krédo, príslušnosť k cirkvi alebo k istej skupine, ale skôr výzvu učenia sa ku stále novým dimenziám náhľadov do tvorivej skutočnosti. V tomto naliehaní vlastnej vôle za vyššími pravdami ducha vzniká oživenie individualných schopností a vnútorných duševných vlastností, ktorými nanovo

prenikná svetlo, nové usporiadanie, a ktoré v nekonečných variáciách viac dospeli k výrazu prostredníctvom tela, vonkajšieho nositeľa. Poslušnosť sa preto presúva z vonkajšieho systému dovnútra, do vnútornej individuality, ktorá vo vývojom procese samostatnou mierou komunikuje s vyššími myšlienkami ducha. Nieкто je schopný prijať iba desať percent z inšpiratívneho spisu, iný možno dvadsať percent a zas nieкто ďalší prisvedčí textu úplne. Ten článok, ktorý predstavuje Ja ľudského bytia, ktoré sa tiež určitým spôsobom odzrkadľuje v zdravom vnímaní srdca, obdrží živý prílev z inšpiratívnej skutočnosti ducha. Žiak obdrží svoju jedinečnosť zvnútra. Vidí jedinečnosť v myšlienkach a v ich radostne sa javiacich formách a oživuje ich preto cez štúdium. Joga vykonávaná v tomto zmysle je cestou, ktorá si rozsiahlym spôsobom vyžaduje individualnosť a ochráni človeka pred úpadkom do masových sugescí doby.

Inšpiratívne zdroje na ceste duchovného školenia

K antropozofii Rudolfa Steinera

Toto obsiahle dielo je nekonečným stromom múdrosti. Myšlienky Rudolfa Steinera pôsobia na dušu rozjasňujúce, očisťujúce, zväzujúce svetlo na presne vymieranom mieste. Všetky výrazy a opisy, ktoré Rudolf Steiner použil, zodpovedajú veľmi jemnocitne duchovnej skutočnosti, sú tak blízko nadzmyslovému prežívaniu, ako farby svetla. Farba aury Rudolfa Steinera je ešte živšia, ešte obcerstvujúcejšia a osviežujúcejšia, ako aura veľkých svätcov minulých čias, sviati zo žiarivého zlatozlta a bezvášnivého jágania červene. Dielo je jedinečnou precíznosťou a súčasne v celej svojej hĺbke nāvázne súvisiacich znalostí dôkladne zakorenenou myšlienkovou tvorbou. Myšlienky nie sú v žiadnom prípade fantazirovaním, ale majú v duchovnej hierarchii konkrétne existenciu. Sú to údaje čiastočne z astrálnej ríše a čiastočne z devachanskej ríše. V Rudolfovi Steinerovi žilo a pôsobilo Kristove Ja. Toto Ja dáva uctievajúcemu aspirantovi kľúč k inému svetu, do ktorého dovtrel by nemal dovolené vstúpiť. Zavrátá bránu bolestnej mystickej askézy a otvára skutočnosť myšlienky. Kto študuje písomnosti antropozofie, prijíma formujúcu a budujúcu schopnosť myslenia, vyzbrojí sa pre život novými darmi zmyslov, ktoré mu nebudú prekážkou pre spiritualitu, ale budú sprevádzať jeho vlastnú integritu v slobode rovnovej anjelom.

K „Joge z Čistoty Duše“

Kto je schopný vidieť éterické alebo životné telo, spoznáva pôvodnú mocipnú dimenziu myšlienok, pretože myšlienky vznikajú zo svetla éteru. Éterické telo má úplne inú dimenziu pôsobenia ako hmota. Zem je istou mierou dôsledkom éterického životného procesu. Život je pred Zemou. Život je skôr ako Zem. Kristovo telo v éteri je tvoritvou skutočnosťou, ktorá oživuje Zem priateľskou hojnosťou a nadchýňajúcou iskrou radosti. Kristus v éteri spôsobuje neustále snaženie o duchovnosť, ktorá prenáša človeka ponad ťažké úskalia ďalších väzieb a zachraňuje ho pred osudným zostupom do hmoty. On je skutočne v éterickej skladbe celku záchancom pred hriechom. Ak pre prirovnanie pozorujeme obrázky a texty „Jogy z Čistoty Duše“, tak sa zreteľne dostaví podobná pohľadníka, ktorá pozorovateľa v jeho vnútornú oslovuje jemným jaganím a taktiež ho vydvihuje z ďalšieho pohybu do pevnosti hmoty. Tomuto pocitu sa ubrániť nemôže ani najecitlivejší pozorovateľ. V tomto zmysle sú obrázky a texty o ásane menej technickou demonštráciou, ale oveľa viac sú vyjadrením lásky, ktorá pochádza celkom z prijatia kresťanského éterického tela. Obrázky a texty sú meditáciou a pozdvihujú dušu.

K Syntéze jogy od Šri Aurobinda

Čítanie v dielach Šri Aurobinda vedie vedomie k báznivému, vzhľadajúcemu a od všetkých väzieb oslobodzujúcemu sa a rozdielajúcemu sa ladeniu. Dielo je ako slobodný nedotknutý dych. Modrasťá upokojujúca aura vzniká u každého, kto sa s pozornosťou odovzdáva riadkom jeho diela. Jemné avšak mocné modré aurické žiarenie je farbou uskutočneného a čistého Ja, je farbou svätica, najvyšších

vôľových síl, myšlienkových síl a vnímavých síl duše. To je farba Šri Aurobinda. Báznivo sa rozširujúce vedomie, ktoré sa dostavuje z pozomosti a koncentrácie voči osobe a dielu, je výsledkom kresťanského astrálneho tela, ktoré žiari ako nadradené hviezde more, presne povedané, ako rub vesmíru, a v príjemnej forme umeleckých rytmov hľadá čitateľovi v ústrety ako vedúci nebeský pokyn. Je to kozmická hudba, rytmická melódia, harmonicky vyvážená štrava a nedotknutosť hriechom, je to stále znovu sa oživujúci a odlišne sa roznečujúci pohľad na Ja, na Toho najvyššieho, ktorý sa ani v jednej z kompozícií neocitne mimo stredobodu jama. Čítanie diela Šri Aurobinda inšpiruje oheň vôle.

Inšpirácie a osobné vyžarovania týchto troch veľmi obsiahlych diel, ktoré vznikli úplne nezávisle na sebe, a stoja preto všetky samostatne, vykazujú vnútornú duchovnú spojitosť; Integrovaná joga. Antropozofia a „Joga z Čistoty Duše“ hľadajú v tvorstve sveta syntézu s najvyšším princípom, ktorý sa všeobecne nazýva Boh. Dielo Integrovannej jogy oslovuje primárne aspekt vôle, Antropozofia najmä myslenie a „Joga z Čistoty Duše“ hlbšie vnímanie.

Pretože v priebehu dlhšieho rozvíjania sa prostredníctvom jedného životného diela môže dôjsť často ku stagnáciám a jednostranným životným názorom, javí sa doplnenie solídneho duchovného štúdia touto trojicou ako veľmi zmysluplné. Ťažiská by však mali ostať u jediného životného diela.

Tieto diela najviac povzbudzujú budujúce, v číste založené vedomie, ktoré je dnes nutnosťou na zachovanie individuality. V duchovnom školení sa nesmie človek vzdať vôle a jej jedinečnej slobodnej disponovateľnosti, odložiť ju, alebo ju obetovať, ale vôľou musí súvislosť s milostivým vyvolením preniknúť

inšpiratívne vedomie pochádzajúce z ducha. Menované písomnosti ohnávajú v ich zakódovanej výpovedi imanentnú transcendentiu, ktorá vedie čitateľa k živému duchovnému zmyslu utvárania v myslení, cítení a vóli.

Odporúčaná literatúra
ku konkrétnym študijným úlohám

Rudolf Steiner:

Chodníky duševných zážitkov (Pfade der Seelerlebnisse)
Poznávanie vyšších svetov (Wie erlangt man Erkenntnisse der höheren Welten?)
Cesty cvičenia (Wege der Übung)
a iné témy súvisiace s odbornou tematikou podľa výberu

Heinz Grill:

Joga a kresťanstvo
Harmonia v dýchaní
Zduchovenie tela
Duchovná individuácia v rámci polarít dobra a zla
a ďalšie podľa voľby

3. *Šri Aurobindo*

Syntéza jogy
Listy o joge
a ďalšie prípadne podľa voľby

Bhagavat Gita a Nový zákon, prípadne iné inšpiratívne diela *od Satja Saji Bábua (Bhagavat Gita), Šivanandu* (Bliss Divine), Murdo MacDonald-Bayne (Božské liečenie duše a tela).

Prízvuk pri výbere písomností bol veľmi dôsledne kladený na imanentnú transcendentiu, na čistu Ja-dimenziu Božieho Ducha spochýňajúcu vo vnútri. Ak by táto vo vnútri spočívajúca Ja-sila chýbala, nedokázali by diela poskytnúť hľadajúcemu človeku formujúcu silu pre zduchovenie a premenenie myslenia, cítenia a vôle.

Stupňovité začlenenie sa a

sebaurčenie človeka hl'adajúceho duchovnú individuáciu

Štúdium písomností Antropozofie, Integrálnej Jogy alebo „Jogy z Čistoty Duše“, zakaždým v originalite autorov, si vyžaduje čas a rozvinuté rozlišujúceho vedomia. V školení by sa nemla cesta príliš podnecovať, aby sebavedomie mohlo byť podvihnuté na nutný zrelý a voľný stupeň.

1. stupeň

Zájencia sa zaoberá hore menovanými písomnosťami. Nerozumie ešte obsahom, považuje však texty za hodnomé a rešpektuje ich ako pravdu ducha. Štúdium je iba sporadičné, čítanie textov je nepresné, zadané mediácie, koncentračné alebo telesné cvičenia sú praktizované príležitostne. Život ostáva taký aký je. Zájencia sa rozhoduje podľa sponámnej potreby sen-tam pre návajú prednášky alebo pre účasti na seminári alebo mediácii. Postavenie si cieľa ešte nie je konkrétne stanovené.

2. stupeň

Zájencia sa zaoberá písomnosťami intenzívnejšie a praktizuje častejšie cvičenia. Život však ostáva predsa len v rovnakých pomeroch, povolanie sa nemení. Avšak už má konkrétne postavený cieľ k duchovnosti, ktorý má taký smer a takú formu, ktorá speje k syntéze s Duchom Krista. Tento Duch, ktorý z písomností a osobného obrátenia sa vyžiaruje na myslenie, cítenie a vôľu, má byť dosiahnutý ako konečný cieľ. Nutnosťou sú však ešte prestávky a prerušenia *sádhany*. Zájencia chce však niekedy vo svojom živote dosiahnuť ideál lásky a svätosti v syntéze prijímajúceho

ducha. Porozumenie písomnostiam a hlbšia schopnosť rozlišovania sa rozvíjajú pomalým spôsobom. Ešte však ostávajú mnohé otázky otvorené.

3. stupeň

Zájencia badá, že študovaním a čítaním a absolvovaním cvičení už teraz nedosahuje ďalší pokrok a dodatočne sa rozhoduje pre intenzívnejšiu úlohu, ktorú uskutočňuje v dlhotrvajúcom a zodpovednom úsilí. Snaží sa o určitú odbornú oblasť a v rámci zadaných myšlienok sa usiluje o uskutočnenie imaginácií. Jeho život sa však nemusí pracovne zmeniť bezpodmienečne; avšak aspiant sa snaží o správnu myšlienkovú realizáciu v slove a čine a učí sa vyjadrovaniu imaginácií vo svojom živote. Cieľ spočíva v duchovnom preniknutí určitej životnej oblasti pravdami imaginácií. Ak chyba rozvinutie tohto 3. stupňa a s ním spojené vykonanie obete, nemôže začať reálne zvládanie 4. stupňa.

4. stupeň

Tu začína joga syntézy, v ktorej sa uskutočňuje živá duchovnosť v priamych činoch prostredníctvom duchovného tvorivého bádania v spojení so zdrojmi. Životné vzťahy musia byť mnohorako a presne zladované a pravá askéza bez všetkých škodlivých a prekážajúcich barier pričlenená ku *sádhane*. Vedomie sa musí napriek protipôsobeniu obvyklých nálad a strachov snažiť o konkrétny myšlienkový obsah. Každý, kto dospel na tento stupeň, musí sa učiť pohybovaniu sa na vyššej energetickej úrovni vedomia prostredníctvom sily svojich vlastných rozhodnutí.

Cieľom jogy nie je, ako sa o to vo všeobecnosti v rozličných školách snaží, vyhasnuť individuality a vstúpenie do zážitkov kozmickej jednoty s jej mlčiacim pokojom, ale stať sa vedomým v myslení, cínení a koniec koncov v identite konania voči prejavujúcej sa duchovnej skutočnosti, ktorá samotná presahuje metafyzický svet.